

Hatidža FETAHAGIĆ
Arhiv Tuzlanskog kantona
hatidza.arhiv@gmail.com

UDK/UDC: 94(497.6)"18/20" (051)

**„HISTORIJSKI POGLEDI // HISTORICAL VIEWS“, God. III,
br. 3, Centar za istraživanje moderne i savremene historije Tuzla,
Tuzla 2020, 401 str.**

Treći broj časopisa *Historijski pogledi* je unatoč teškoj globalnoj situaciji uzrokovanom corona virusom SARS-CoV-2, pripremljen i štampan 2020. godine.

Izdavač časopisa je Centar za istraživanje moderne i savremene historije iz Tuzle, u čijem nastupu se vidi ozbiljnost u bavljenju strukom i naukom, poletni entuzijazam i iznad svega, profesionalni pristup. Urednici i redakcija časopisa nastavljaju predano davati doprinos razvoju historijske nauke u Bosni i Hercegovini.

Časopis *Historijski pogledi*, od 2020. godine izlazi dvaput godišnje i edukativno-informativnog je karaktera. Objavljenim prilogima se nastoji ukazati na važnosti savremene i moderne historije uz pomoć postavljanja pitanja i tema iz moderne i savremene historije, na nacionalnom, ali i na mnogo širem nivou i prostoru. Glavni i odgovorni urednik časopisa je prof. dr. Sead Selimović, urednik je prof. dr. Izet Šabotić, a sekretar Redakcije časopisa

je mr. Jasmin Jajčević. Redakciju časopisa čine eminentni historičari: Akademik prof. dr. Šerbo Rastoder, Filozofski fakultet Nikšić, CANU, BANU, DANU (Crna Gora), doc. dr. Zećir Ramčilović, Institut za nacionalnu historiju Republike Sjeverna Makedonija (Sjeverna Makedonija), prof. dr. Redžep Škrijelj, Državni Univerzitet u Novom Pazaru (Srbija), doc. dr. Mariyana Stamova, Balkanološki institut, Bugarska akademija nauka (Bugarska), doc. dr. Sibel Akova, Yalova Üniversitesi, Istanbul (Turska), doc. dr. Filip Škiljan, Institut za migracije i narodnosti Zagreb (Hrvatska), prof. dr. Izet Šabotić, Filozofski fakultet Univerziteta u Tuzli, prof. dr. Husnija Kamberović, Filozofski fakultet Univerziteta u Sarajevu, prof. dr. Senaid Hadžić, Filozofski fakultet Univerziteta u Tuzli, dr. sc. Safet Bandžović, Institut za historiju

Univerziteta u Sarajevu, prof. dr. Denis Bećirović, Filozofski fakultet Univerziteta u Tuzli, prof. dr. Sead Selimović, Filozofski fakultet Univerziteta u Tuzli, prof. dr. Adnan Velagić, Fakultet humanističkih nauka Univerziteta „Džemal Bijedić“ Mostar i mr. sc. Omer Zulić, Arhiv Tuzlanskog kantona Tuzla (Bosna i Hercegovina).

Historijski pogledi je časopis međunarodnog karaktera u kojem radove objavljuju vrhunski naučnici i stručnjaci iz nama susjednih, kao i drugih europskih država. Časopis je indeksiran u dvadesetjednoj (21) međunarodnoj bazi¹ što je zaista pohvalno i činjenično govori o ozbiljnom i profesionalnom pristupu uređivačkog tima, te o kvalitetu samog časopisa.

Osim tri ustaljene rubrike: *Članci*, *Prikazi* i *Izještaji* u trećem broju časopisa su publikovani i *Etički principi*, popis publikacija objavljenih od strane Centra, te upute saradnicima za pisanje i dostavljanje radova Redakciji. Radovi su recenzirani i kategorizirani.

U prvoj rubrici, *Članci*, u trećem broju časopisa objavljeno je četrnaest radova i to:

- Dr. sc. Safet BANDŽOVIĆ u radu *Ratovi i tokovi deosmanizacije Balkana (1912-1923)* govori o procesu deosmanizacije Balkana, balkanskim ratovima, Istočnom pitanju i drugim kompleksnim procesima koji su se na ovim prostorima odvijali u periodu od 1912. do 1923. godine.
- Prof. dr. Izet ŠABOTIĆ, u radu *Propadanje i uzurpacija imovine Bakir-bega Tuzlića* čitaocima informira o ostavinskom postupku koji se vodio na Kotarskom šerijatskom sudu u Tuzli nakon smrti čuvenog Bakir-bega Tuzlića, te likvidaciji njegove imovine kako bi se sanirali neizmireni dugovi, što je posljedica mnogo dubljih procesa koji su se vodili u to vrijeme.
- Prof. dr. Alija SULJIĆ, Hasib HASANOVIĆ, Enez OSMANOVIĆ, u radu *Bošnjačke familije naselja Ljeskovik u drugoj polovini 19. stoljeća* predstavljaju naselje Ljeskovik od početka 17. do kraja 19. stoljeća, sa bošnjačkim porodicama koje su tamo živjele.
- Prof. dr. Adnan VELAGIĆ, u radu *Obrazovne prilike u Hercegovini za vrijeme Kraljevine SHS (1918-1929)* daje nam sliku obrazovnih prilika i lošeg stanja obrazovnog sistema u navedenom periodu na prostoru Hercegovine.

1 Baze u kojima se mogu pronaći podaci o ovom časopisu su: ERIH PLUS (European Reference Index for the Humanities and Social Science; C.E.E.O.L (Central and Eastern European Online Library; ROAD (Directory of Open Access scholarly Resources; MIAR – Information Matrix for the Analysis of Journals Version 2020 live; Index Copernicus International; EuroPub – Directory of Academic and Scientific Journals Academic and Scholarly Research Publication Center; Eurasian Scientific Journal Index; Scientific Indexing Services; Slavic Humanities Index; International Scientific Indexing (ISI); Advanced Sciences Index (ASI); ResearchBib – Academic Resource Index; CiteFactor – Academic Scientific Journals – Directory indexing of international research journals; DOAJ (Directory of Open Access Journals); Electronic Journals Library of University of Regensburg; OCLC (Online Computer Library Center) WorldCat; DRJI – Directory of Research Journals Indexing; OAJI – Open Academic Journals Index; Google Scholar – Bibliographic database; BASE – Bielefeld Academic Search Engine; Academia.edu.

- Akademik prof. dr. Šerbo RASTODER, u radu *O pokušajima organizovanja i djelovanja političke emigracije Crne Gore u Carigradu nakon smrti kralja Nikole (1921)* predstavlja važno pitanje iz crnogorske historiografije iz 1921. godine koristeći neobjavljene historijske izvore o crnogorskoj emigraciji u Carigradu.
- Mr. Sead BANDŽOVIĆ u radu *“Turski paragraph” Vidovdanskog ustava (1921): dometi i ograničenja između ostalog govori o ulozi Jugoslovenske muslimanske organizacije u donošenju novog ustava i položaju muslimana i Bosne i Hercegovine u Kraljevini SHS.*
- Prof. dr. Sead SELIMOVIĆ u radu *Iskorištavanje i uništavanje privrede Bosne i Hercegovine u Drugom svjetskom ratu* predstavlja ogromne ljudske i materijalne gubitke, ratne štete koje je pretrpjela Bosna i Hercegovina tokom razornog Drugog svjetskog rata.
- Prof. dr. Denis BEĆIROVIĆ u radu *Državna politika „diferencijacije“ sveštenika Srpske pravoslavne crkve u Bosni i Hercegovini (1945-1963)* koristeći neobjavljene historijske izvore govori o jednom zapostavljenom pitanju razdvajanja „lojalnih“ od „nelojalnih“ sveštenika Srpske pravoslavne crkve u Bosni i Hercegovini nakon Drugog svjetskog rata.
- Mr. Jasmin JAJČEVIĆ u radu *Osnivanje i djelatnost domova kulture i narodnih univerziteta u sjeveroistočnoj Bosni u prvim godinama “Nove Jugoslavije”* predstavlja nosioce kulturno-prosvjetnog rada nakon Drugog svjetskog rata.
- Mr. Semir HADŽIMUSIĆ svojim radom *Osnivanje i početak djelovanja kulturnog društva Bošnjaka “Preporod” u Osijeku poslije Drugog svjetskog rata* predstavlja jedan od tri mjesna odbora društva „Preporod“ koji su djelovali izvan prostora Bosne i Hercegovine.
- Dr. sc. Dženita SARAIĆ u radu *Jedan unutarpartijski spor početkom 1970-ih godina. Slučaj Pašage Mandžića i Tuzlanske grupe* predstavlja nastojanja Pašage Mandžića na utvrđivanju „prave istine“ o dešavanjima u toku i nakon Drugog svjetskog rata i položaju Bošnjaka što će u konačnici završiti njegovom eliminacijom i političkom diskreditacijom.
- Dr. sc. Mesud ŠADINLIJA u radu *Determinacija neprijatelja u direktivama Glavnog štaba i Vrhovne komande Vojske Republike Srpske* govori o direktivama Glavnog štaba i Vrhovne komande Vojske Republike Srpske tokom 1992-1995.
- Dr. sc. Amir AHMETOVIĆ svojim prilogom, naslova *Fenomen apstinencije u demokratskim izborima s osvrtom na Opće izbore u Bosni i Hercegovini* informiše čitaoca o pravu građana na biranje i posljedicama apstinencije istog prava na demokratskim izborima u Bosni i Hercegovini.
- Doc. dr. Ajdin HUSEINPAHIĆ i doc. dr. Esad ORUČ u radu *Pojam i obilježja nasljeđivanja u rimskom pravu* predstavljaju pravni sistem u dijelu nasljednog prava, testamenta i nasljednika.

U rubrici *Prikazi* predstavljeno je šest novih publikacija:

- Prof. dr. Nada TOMOVIĆ je predstavila knjigu *Izeta Šabotića, Čifčijiski odnosi i promjena vlasništva nad zemljom u Bosni i Hercegovini (1878-1918)*, u izdanju Centra za istraživanje moderne i savremene historije Tuzla.
- Amir KRPIĆ je predstavio knjigu autora Senaida Hadžića i Adnana Velagića, *Balkanska Praskozorja: – od idejā do ujedinjenjā – Jugoistočna Evropa u „dugom“ 19. stoljeću (1790-1918)*.
- Omer MERZIĆ čitaocima je predstavio publikaciju Valerijan Žujo, *Doktor Karel Bayer*, u izdanju Nacionalne i univerzitetske biblioteke Bosne i Hercegovine.
- Hadžija HADŽIABDIĆ je predstavio knjigu Izeta Šabotića, *Život, ljudi i događaji: Tuzla na razmeđu 19. i 20. stoljeća*, u izdanju Centra za istraživanje moderne i savremene historije Tuzla.
- Posljednji prikaz ponudio je Adnan HADŽIABDIĆ, koji nam više informacija nudi o knjizi Saliha Jalimama, *Kulin. Veliki ban Bosne* u izdanju Udruženja za zaštitu intelektualnih i kulturnih vrijednosti „Zenica“.

U rubrici *Izvještaji* predstavljene su dvije međunarodne naučne konferencije.

Mr. Jasmin JAJČEVIĆ je podnio Izvještaj sa Međunarodne naučne konferencije *Migracije i njihov uticaj na društvena i privredna kretanja na širem području Brčkog od početka XVII do kraja XX stoljeća*, održane u Brčkom, 13. i 14. septembra 2019, dok je Adnan TINJIĆ objavio Izvještaj sa Međunarodne naučne konferencije *Pravne i političke posljedice Deklaracije o proglašenju srpskog naroda Bosne i Hercegovine 9. januara 1992. godine*, održane u Gradskoj vijećnici u Sarajevu, 8. i 9. januara 2020. godine.

Objavljene radove u trećem broju *Historijskih pogleda*, preporučujemo naučnoj, kao i široj javnosti, zainteresiranoj za ozbiljno i naučno izučavanje i istraživanje moderne i savremene historije naše zemlje i regije.